

"ואת הנפש אשר עשו בחרן" בתקופה זו – האמנם? כיצד?

בלימוד פרשת "לך לך" אנחנו נפגשים עם ביטוי מאוד מיוחד, כשאברהם אבינו ושרה אמנו מתחילים במסעם הגדול והמורכב מחרן לארץ כנען, ארץ ישראל, הם לוקחים אתם, "ואת הנפש אשר עשו בחרן"...אומרים חכמינו במדרש: "תאמר אברהם היה מגייר ושרה לא הייתה מגיירת? תלמוד לומר "ואת הנפש אשר עשו בחרן" "אשר עשה" אין כתיב כאן אלא "אשר עשו". אמר רבי חוניה: אברהם היה מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים" (בראשית רבה פד)

את מפעל התשובה העצום של אברהם מתאר הרמב"ם בהלכות עבודת כוכבים א', ג' כך: "התחיל אברהם לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם, ולהודיעם שיש שם א-לוה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד. והיה מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה עד שהגיע לארץ כנען...וכיון שהיו העם מתקבצים אליו ושואלים לו על דבריו היה מודיע לכל אחד ואחד כפי דעתו עד שיחזירוהו לדרך האמת, עד שנקבצו אליו אלפים ורבבות, והם "אנשי בית אברהם", ושתל בליבם העיקר הגדול הזה, וחיבר בו ספרים".

ועוד שאוהלו של אברהם היה פתוח מארבע רוחותיו – הן מבחינה חומרית והן מבחינה רוחנית, וזה מה שהביא את הבריות להתקרב אל דרך האמת, וכן חז"ל מסבירים איך קרא אברהם בשם ה': "ויקרא שם בשם ה' אל עולם" – אמר ריש לקיש: אל תיקרי: "ויקרא" אלא: "ויקריא, מלמד, שהקריא אברהם אבותינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב. כיצד? לאחר שאכלו ושתו, עמדו לברכו. אמר להם: וכי משלי אכלתם?! משל אלוקי עולם אכלתם. הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם" אברהם פועל בעולם לא כמוכיח בשער, המייסר את הבריות ומדריכם בדרכי האל אלא כזרקור, המפיץ את אורו המיוחד, ומתוך כך גילה את דרך האמת לפני הבריות. מסביר הרב אלישע וישליצקי ז"ל בשיחותיו כי: "הביטוי "לעשות נפשות", עלול להישמע לא חיובי, מעין שכנוע מלאכותי, השפעה בדרכים מלאכותיות, משהו לא בריא. כניסתם של אברהם אבינו ושרה אמנו תחת כנפי השכינה ודאי אינה כניסה מלאכותית וחיצונית, ואינה כניסה המנותקת מהנפש שלהם. את התהליך הזה עצמו הם מעבירים גם לאנשים נוספים. לרש"י, במקום, חשוב לומר ע"פ חז"ל: "אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת הנשים". ההבדל בין איש לאישה, בין גברים לנשים, הוא הבדל מהותי – הוא בנפש פנימה, בכל מערכות החיים. טשטוש ההבדל הזה הוא בעצם טשטוש

העצמיות האמיתית. לכן אולי חשוב לרש"י לומר "את הנפש", כלומר, הם בנו את הנפש כפי מה שמתאים לה, **מה שמתאים לאיש אינו מתאים לאישה וכן להפך. לכן הביטוי "לעשות נפשות" פירושו במקרא לבנות אותן.** אברהם אבינו ושרה אמנו בונים את אישיותם שלהם, את ה"לך לך" שלהם, את ה"לך לעצמיותך" של כל אחד מהם, ומתוך כך גורמים לעוד נשים וגברים לעבור את אותו תהליך ולבנות את עצמיותם, ובזה להצטרף כראוי לאברהם אבינו ושרה אמנו.

כוחם של אברהם ושרה שהפיצו תורה ברוב עם ובאומץ גדול, ולא השאירו את ידיעת ה' לעצמם בלבד, ועוד שהתאימו לכל אחד בדרך המתאימה. מובא בגמרא תענית דף ה' ע"ב שאמר שמואל לפני הקב"ה: **"ריבונו של עולם, שקלתני כמשה ואהרון, דכתיב (תהלים צ"ט, ו') "משה ואהרון בכהניו ושמואל בקוראי שמו קוראים אל ה' והוא יענם".** ולמה שמואל שקול כמשה ואהרון? משום שמשה היה יושב באוהל, ואליו היו מגיעים כל ישראל, "וכל מבקש ה' יצא אל אוהל מועד". לעומתו, אהרון היה מסתובב ללמד תורה (דברים ל"ג, י') "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל". שמואל עשה את שני הדברים גם יחד, היה מסתובב בכל ישראל ללמד תורה, והיו מבקשי ה' באים אליו לביתו ברמה ללמוד תורה.

מנהלים יקרים

כממשיכי דרכם של אברהם ושרה אנו נמצאים בתקופה מורכבת של קריאה בשם ה', ידיעת ה', חיבור תלמידנו לתורה בדרכים רבות ובעושר של תוכניות תכנים סנכרוניים וא- סינכרוניים .

תקופה זו קשה ומאתגרת בכל הקשור להוראה בכלל. חשוב לשנן ולהזכיר לעצמנו את הדברים הידועים והמפורסמים. אנו חינוך מלכתי דתי, ולימודי הקודש – תורה, נביאים, כתובים, משנה, גמרא והלכה, הם הבסיס לקיומנו. הם החמצן שלנו, הם מקצועות הלב.

אנו מודעים לצמצום בשעות לימוד, אנו מודעים לאתגר ללמד באמצעות הכלים הטכנולוגיים, הריחוק הפיזי מהתלמידים והתלמידות, עם זאת אנו מלאי התפעלות מבתיה"ס אשר מוצאים את הדרך ומקפידים על הוראת מקצועות הקודש באופן מסודר. **אסור לנו לכולנו, להביא לידי מצב כזה שלא לומדים לימודי קדש או שלומדים מעט מאד. מעבר לחסר שמצטבר בידע ובחיבור לתורה ויראת שמים, מועבר גם מסר סמוי שברור שלא מתכוונים אליו, המצביע מה חשוב ללמוד וללמד בתקופה הקשה והמורכבת הזו, ומה ח"ו פחות חשוב.**

נמשיך כולנו להשתדל ולעשות מאמצים שיהיה מינימום פגיעה בלימודי הקדש בכל השנתונים, מכיתה א' עד כיתה י"ב, וללא יוצאים מן הכלל. להיעזר בכלים

ובאמצעים הטכנולוגיים הרבים, בחומרי העזר המגוונים והיפים שיש **באתר**

החמ"ד, באתרי המפמרי"ם, ובקבוצות הוואטספ שמורים ומורות מכינים

ומפרסמים. לחזק את רוחם ואמונתם של התלמידים והתלמידות, לעודד

ולהעצים אותם, שיש ללימוד התורה ולתפילות שלהם כח גדול ומשמעותי

מאד מאד: "אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן" (שבת

ק"ט ע"ב), ואדרבה כשיש צרה גדולה בעולם "כיון שהקדוש ברוך הוא מסתכל

בתינוקות של בית רבן, ובתלמידי חכמים שיושבים בבתי מדרשות, מיד נהפך

כעסו לרחמים" (מסכת כלה רבתי ב, ט), ו"תורה שלמדתי באף [בקושי גדול]

היא שנתקיימה לי" (מדרש קהלת רבה, ב).

מזמינה את כולם לחזור למערכת השעות ולבדוק האם מקצועות הקודש

משובצים במערכת בכל שכבות הגיל? האם השעות ניתנות באופן

המאפשר העברת הידע והרוח אליה אנו מחנכים בחמ"ד?

בעז"ה הקב"ה ישמע ויאזין לקול תפילותינו, ולשמחה להתמדה ולדבקות

שבלימוד התורה שבכתב ושבעל פה, ויקוים בנו ובכל בית ישראל ברכתו של

ר' ישמעאל בן אלישע: "יהי רצון מלפניך, שיכבשו רחמיך את כעסך, ויגולו

רחמיך על מדותיך, ותתנהג עם בניך במדת הרחמים" (ברכות ז ע"א).

*****

היום אנחנו מציינים את י"א חשון, יום המפגיש את האירוע ההסטורי - על פי

המסורת - יום פטירתה של רחל אימנו ויום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל. יום שבו

מתחברות הדמעות של רחל המבכה על בניה ומתפללת שיחזרו לארצם, יחד

עם הדמעות על הרצח הנורא של ראש ממשלת ישראל בידי יהודי.

במשך כל הדורות רחל מלווה אותנו ומתפללת שנתגבר על קשיי הגלות על

מנת שנחזור. אך נראה שיש קושי אחד שהוא בידנו - לא לפלג, לא לשנוא.

נגע השנאה שבינינו הוא אולי הקשה שבנגעים ואנו מצווים לחנך את עצמינו

ואחרים לאהבת ישראל, אחדות וערבות. נתפלל על זה ביום זה. נבקש

ש'אַפְרִים לֹא יִקְנָא אֶת יְהוּדָה וְיְהוּדָה לֹא יֵצֵר אֶת אֶפְרַיִם.' (ישעיהו יא, יג)

ואז נזכה בקרוב לבשורת הנביא החותמת את הפרק "צְהִלִי וְרַנִּי יוֹשְׁבֵת צִיּוֹן פִּי

גְּדוֹל בְּקִרְבֶּךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל." וכפי שהסביר הרב קוק זצ"ל כי נשמת האומה

באחדותה מבטאת את השכינה בעולם - קדוש ישראל הוא בקרבנו, בתוכנו.

בברכה רבה

שושנה נגר